

MIELIALAAN LIITTYVÄ TUNNESANASTOTYÖ SUOMI-ENGLANTI-FARSI

Monireh Abedi
Muska Fahim Delzada
Opinnäytetyö, kevät 2018
Diakonia-
ammattikorkeakoulu
Asioimistulkkauksen
koulutus
Tulkki(AMK)

TIIVISTELMÄ

Abedi, Monireh & Fahim Delzada, Muska. Mielialaan liittyvä tunnesanastotyö. Kevät 2018, 44 s, 1 liite.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Asioimistulkkauksen koulutus, tulkki (AMK).

Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia mielialaan liittyvä suomi–farsi-tunnesanasto käyttäen englantia välikielenä. Sanastossa olevat tunnesanat on koottu tulkkaustilanteista havainnoimalla sekä kahdesta suomenkielisestä tunteita käsittelevästä lähteestä. Vastineet on löydetty sanakirjoista niin, että ensin termi on katsottu ja tarkistettu englanniksi ja sen jälkeen englannista käännetty farsiksi.

Opinnäytetyö muodostuu tietoperustasta, sanastotyön prosessin kuvauksesta ja sanastosta. Tietoperustassa käsitellään tunnetta ja tunneteorioita, kulttuurien vaikutusta tunteiden ilmaisemiseen, sanastotyön keskeisiä käsitteitä sekä aikaisempia sanastotyöhön ja tunteisiin liittyviä tutkimuksia. Sanastossa on yhteensä 277 tunnetta ilmaisevaa sanaa muodossa suomi–englanti–farsi ja sanasto on liitteenä.

Sanaston tarkoitus on helpottaa tulkkien työtä tulkkaustilanteissa, joissa puhutaan mielialasta. Siitä on hyötyä myös kääntäjille ja suomen kieltä opiskeleville. Tätä sanastoa oli tehtävä, koska kattavaa suomi–farsi-sanastoa tähän aiheeseen liittyen ei löydy.

Asiasanat: tunne, mieliala, sanastotyö, tulkkaus, farsi

ABSTRACT

Abedi, Monireh & Fahim, Muska. Finnish-Persian glossary of mood-related feelings. Spring 2018, 44 p., 1 appendix. Language: Finnish.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Community Interpreting. Degree title: Interpreter

The aim of this thesis was to produce a Finnish–Persian glossary of words that are mood-related emotions. English is used as an intermediate language. The emotion words of this glossary have been gathered from the interpreting situations by observing and from two different sources which discuss feelings in the Finnish language. Equivalent terms have been found from dictionaries. Then those first terms have been translated into English and then from English into Persian.

The thesis contains knowledge-based information about feelings, feeling theories, the key concepts of terminology work, the process of the terminology work and the glossary. In the theory section there is also information about the impact of cultures in expressing emotions and previous studies related to glossary work and emotional studies. The glossary has 277 emotion words which are in the form of Finnish–English-Persian and it is attached at the end of the work.

The purpose of this glossary is to help interpreters at the interpreting situations, where the subject is about emotions and feelings. It is also useful for translators as well as for those who are studying Finnish. We decided to make it because we felt we are lacking in this kind of an emotion- and feeling-related glossary.

Keywords: emotion, mood, terminology work, interpretation, Persian

منیره عابدی و موسکا فهیم، واژه نامه احساسات مربوط به مسایل روانی. بهار ۲۰۱۸، ۴۴ صفحه، ضمیمه ۱. دانشگاه علمی کاربردی- دیاکونیا، مدرک مترجمی، مترجم (امک)

هدف از این پایان نامه ایجاد واژه نامه، واژه نامه بیان احساسات در مورد مسایل روانی به زبان فنلاندی- فارسی بود و برای ساختن آن از زبان انگلیسی کمک گرفته شد. این کلمات به صورت تجربی درحین انجام ترجمه و همچنین از دو منبع دیگر فنلاندی که به بررسی احساسات میپردازد گردآوری شدهاند. مترادف کلمات از لغتنامه ها گردآوری شد به این شکل که ابتدا مترادف واژه به زبان انگلیسی پیدا شده و بررسی گردید و سپس با کمک مترادف انگلیسی آن به زبان فارسی ترجمه گردید.

پایان نامه شامل بخش تئوری، مفاهیم اصلی تهیه واژه نامه و توضیح مراحل کاری بر روی واژه ها میباشد. در بخش تئوری، احساسات و تئوری مربوط به آنها، تاثیر فرهنگ در بیان احساسات و همینطور تحقیقات قبلی در رابطه با عواطف و ایجاد واژه نامه بررسی میشود. واژه نامه شامل ۲۷۷ کلمه مربوط به عواطف به زبان فنلاندی-انگلیسی - فارسی میباشد و ضمیمه پایان نامه شده است.

هدف از ایجاد واژه نامه ساده تر کردن کار مترجمین به هنگام ترجمه در مسایل روانی میباشد. همچنین برای مترجمین کتبی و کسانی که زبان فنلاندی را یاد میگیرند، مفید میباشد. گردآوری چنین واژه نامه ایی به دلیل اینکه واژه نامه کاملی که مربوط به این موضوع باشد به زبان فنلاندی - فارسی وجود نداشت، ضروری بود.

کلمات کلیدی: احساس، روان، واژه نامه، ترجمه، فارسی

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	8
3 TUNNE	10
3.1 Tunteiden biologinen tausta	10
3.2 Tunneteoriat	11
3.3 Mieliäla	12
3.4 Kulttuurien vaikutus tunteiden ilmaisemisessa	12
3.5 Miten iranilaiset ilmaisevat tunteitaan	13
4 OPINNÄYTETYÖN KÄYTETTY MENETELMÄ.....	17
4.1 Tarkkaileva havainnointi.....	17
4.2 Sanastotyön keskeiset käsitteet	18
5 SANASTOTYÖPROSESSI	21
5.1 Sanaston kerääminen	21
5.2 Sanaston laadinta.....	23
5.3 Sanaston lähteet ja vastinetyö.....	24
5.4 Tutkimusetiikka.....	25
6 POHDINTA	27
LÄHTEET	30
LIITE 1: MIELIALAAN LIITTYVÄ TUNNE SANASTOTYÖ SUOMI—FARSI	34
SANASTON LÄHTEET	44

1 JOHDANTO

Teimme opinnäytetyönä mielialaan liittyvän tunnesanaston suomen, englannin ja farsin kielillä. Päädyimme valitsemaan mielialaan liittyvät tunnesanat, koska tulkkina toimiessamme huomasimme, että aiheesta puhutaan monessa asiayhteydessä. Varsinkin turvapaikanhakijoiden kanssa tunnesanasto on tarpeellinen. Tavoitteena oli luoda kattava sanasto, joka olisi käytettävissä tulkeille, jotka tulkaavat esimerkiksi mielenterveyspuolella.

Uudistetussa asioimistulkin ammattisäännöstössä mainitaan, että tulkin pitää valmistautua ajoissa ja huolellisesti tehtäväänsä (SKTL 2013). Tiedämme itsekkin tulkkina toimineina, että jos tulkilla on hallussa ja saatavilla erikoisalan sanasto, tulkkaus on vakuuttavaa ja laadukasta. Yleensä tulkit eivät erikoistu tiettyyn alaan vaan he etsivät tulkkauksen aiheesta tietoa ja perehtyvät sanastoon. Meidän sanastostamme on hyötyä valmistautumiseen moniin toimeksiantoihin.

Tämä opinnäytetyö on kehittämispainotteinen opinnäytetyö. Sen tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, toiminnan järjestäminen tai uusien tuotteiden ja palvelujen suunnittelu, mallintaminen tai toteutus (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 33). Tavoitteena on tuoda lopputuloksena uusi konkreettinen tuote eli produktio tulkeille, opiskelijoille, kääntäjille ja muille kielestä kiinnostuneille.

Sanastot kerättiin havainnoimalla tulkkauskäyntejä ja tekemällä muistiinpanoja mielialaan liittyvistä tunnesanoista. Lisäksi keräsimme tunnesanoja mielialoihin liittyvistä lähteistä. Käytimme Seija Tuovilan suomen kielen tunnesanoihin keskittyvää tutkimusta ensisijaisena lähteenä. Sen aiheena on suomen kielen tunnesanojen semantiikka. Toisena lähteenä on Svenska kulturfondenin (Finnish feelings Glossery) kehittämä tunnesanasto suomesta englanniksi, ruotsiksi, ja venäjäksi.

Opinnäytetyön sanaston luotettavuus on tarkistettu kahden sanakirjan avulla, joita käyttävät Iranin Mashhadin yliopistossa psykologiaa opiskelevat opiskelijat.

Sen lisäksi sanaston on tarkistanut kaksi kokenutta suomen ja farsin kielten tulkkia.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Laadukasta tulkkausta syntyy silloin, kun tulkki osaa erinomaisesti niitä kieliä, joilla hän työskentelee, on tarkka ja on ottanut selvää, mitä varten hän tulkkaa puhetta. Tältä pohjalta tulkki pystyy tekemään ja muodostamaan tarvittavia ratkaisuja ja välittämään sanotun viestin tarkoituksenmukaisesti toiselle kielelle.

Meidän tarkoitus oli luoda mielialan yleisimpien tunteiden käsittelyyn liittyvä sanasto. Mielialan sanastoja ei pelkästään käytetä mielialan hoitopiireissä vaan oireista ja diagnoosista saatetaan keskustella monissa muissakin paikoissa kuten sairaaloissa, terveysasemilla, sosiaalitoimistoissa ja yleisesti arkielämässä.

Suomessa ulkomaalaisten kansalaisten määrän kasvaessa, mielenterveyspalvelujen tarve on kasvanut. Riski sairastua mielenterveysongelmiin on kantaväestöä enemmän maahanmuuttajien kesken ja vielä erityisesti pakolaisten kesken. Näistä mielenterveysongelmista voi olla seurauksia toisen ja kolmannenkin sukupolven maahanmuuttajille. Maahanmuuttajataustaisia altistaa yksilöllisten, sosiaalisten ja vuorovaikutuksellisten sekä yhteiskunnan rakenteellisten tekijöiden lisäksi, maahanmuuttoprosessiin liittyvät riskitekijät kuten turvapaikan hakemusten käsittelyajat, päätökset ja perheyhdistymisen odotusajat. (THL. Maahanmuuttajien mielenterveys.)

HYKS:n ”Monikulttuurinen Hoitomalli” selvityksen (2006) mukaan pakolaiset, jotka ovat tulleet islamilaisen kulttuurin piiristä, ovat olleet eniten kidutuksen uhreina (Luukkonen 2009, 5). Nämä kaikki mainitut tekijät lisäävät enemmän riskiä sairastua mielenterveysongelmiin.

THL: n mukaan mielenterveys on yksi haastavimmista maahanmuuttajien terveyteen liittyvistä kysymyksistä ilmiön kulttuurisidonnaisuuden vuoksi. Oireiden tunnistaminen voi olla vaikeaa, koska ne voivat ilmentyä eri tavoin kuin kantaväestössä. Mielenterveysoireet voivat esiintyä unettomuutena, alakuloisuutena, ahdistuneisuutena, masennuksena tai fyysisenä oireena kuten

pahoinvointina tai erilaisena kipuna. Täten on tärkeää, että tulkki osaa eri tunnesanoja, joilla vieraskielinen ilmaisee ja selittää tilaansa.

Kielilain (L 423/2003) mukaan viranomaisen on järjestettävä potilaalle tulkkaukset omalle kielelle asiansa käsittelemisessä. Jänis Marjan (2007) mukaan tulkin tehtävänä on välittää viestejä, joita halutaan tehdä toisille tiedäväksi. Terveystieteiden työntekijöiden on arvioitava tulkin tarvetta hoitotilanteessa, mutta Ripatti Marian (2011) mukaan hoitohenkilökunnan on vaikea arvioida tulkin tai potilaan kielellisen osaamisen ja ymmärryksen länsimaisesta lääketieteellisestä ajattelusta. Tässä tapauksessa tulkille on tärkeä rooli tulkkauksessa ja hänelle jää paljon vastuuta huolehtia viestin välittämisestä, jotta osapuolet ymmärtävät toistensa.

3 TUNNE

Koska teimme sanaston, joka koostuu mielialan liittyvistä tunnesanoista, näimme tärkeäksi liittää jonkin verran tieteellistä ja tutkittua tietoa tunteesta. Kielitoimiston sanakirjan mukaan (2017) käsite tunne määritellään näin: tunne on tietoinen elämys, joka johtuu mielihyvästä tai mielihäpästä. Tunnettuja tunteita maailmanlaajuisesti ovat esimerkiksi pelko, ilo ja rakkaus. Tunteet ohjaavat ihmisen toimintaa ja ihmisen sopeutuminen hänen ympäristöönsä tapahtuu tunteiden kautta. (Opetushallitus. Tunteesta tunteeseen.)

Tutkijat luokittelevat tunteita monin tavoin. Tunteita on luokiteltu perustunteiksi eli emootioiksi kuten ilo, suru, viha, inho, mielialoiksi, kuten tyytyväisyys, surumielisyyttä, affektiiviseksi luonteenpiirteeksi kuten kateellisuus tai ujous ja sosiaalisiksi tunteiksi kuten häpeä ja syyllisyys (Opetushallitus. Tunteesta tunteeseen).

Baumeisterin tutkimusryhmä jakaa tunnetilaa kahteen kategoriaan: tietoiset tunnetilat ja automaattiset tunnetilat. Tietoiset tunnetilat ovat sellaiset, joista tiedetään jo ja niiden perusteella voidaan tehdä tulkintoja. Kun taas automaattisia tunnetiloja ei tunnusteta ja ne ovat tiedostamattomat arvostukset. (Ojanen 2014, 15.)

3.1 Tunteiden biologinen tausta

Ihmisen aivoilla on tärkeä merkitys tunteiden synnyssä. Tunteeseen liittyvä fysiologinen reaktio kuten muutos sydämen sykkeessä syntyy silloin, kun autonominen hermosto aktivoituu tunteiden vaikutuksesta. (Wikipedia. Tunne.)

Tunnetta säätelee muun muassa limbisen järjestelmän aivoissa. Ympäristössä oleva ärsyke tai ajattelutoiminta aktivoi limbisen järjestelmän. Aivoissamme tieto siirtyy joko aivokuoren kautta manteliumakkeeseen tai suoraan sinne. Kun tieto kulkee aivokuoren kautta, tunnetta voidaan säätää ja se on harkittu.

Jälkimmäisessä tapauksessa, joka johtuu yllättävistä reaktiosta, tunteen ilmaiseminen on tiedostamatonta. (Wikipedia. Tunne.)

Tunteiden synnystä ja ilmaisusta on esitetty eri teorioita. Tunnetta on tutkittu laajasti eri näkökulmien ja eri alojen yhteydessä. Otimme muutaman seuraavan esimerikin teorioista.

3.2 Tunneteoriat

Charls Darwinin näkemys tunteiden ilmaisusta perustuu hänen evoluution mukaiseen teoriaan. Hänen mukaansa se miten ihmisen ilmeistä näkyy ja miten ihmisen keho liikkuu tunteiden mukaan vaikuttaa ihmisen perustoimintoihin niin kuin lisääntymiseen ja ruuansaantiin. Darwinin teorian mukaan kaikilla on joitakin samoja tunteita eli ne ovat synnynnäisiä. (Mäkelä-Eskola 32, 2011.)

Sigmund Freudin mukaan tunteiden alkuperä kumpuu ihmisen lapsuudesta tiedostamattomalta alueelta. Freudin mukaan tunteet tulevat lapsuuden aikana kerääntyneistä kokemuksista, jotka ovat aikuistuessaa jääneet tiedostamattomaan alueeseen ja kehittyvät siellä. Ne muovautuvat aikuiselämään ja ilmenevät myöhemmin eri asiayhteydessä ja ne ovat ns. tunnesiirtoja. (Mäkelä-Eskola 2001, 32.)

Psykologi Fritz Heider lähestyy tunnetta niin, että hän yhdistää emotiot ja kognitiiviset prosessit yhteen. Hänen teorian mukaan tunteet vaikuttavat ajatteluun, oppimiseen, kieleen ja tunneperäisiin toimintoihin niin, että niitä voi muuttaa. (Eskola 2001, 32.)

Vaikka tunne ei ole lingvistinen ilmiö, niin kuin Tuovila toteaa työssään, se silti ilmaistaan kielellä ja käsitellään tunnesanoilla. Silvan Tomkinsin mukaan tunteet, joita ilmaistaan sanoilla ovat jo tunnistettuja tunteita. Toisin sanoen tunnetila muuttuu tietoisiksi kokemuksiksi silloin kun se ilmaistaan sanoilla. (Mäkelä-Eskola 2001, 33.)

Nykyihmisen toiminta perustuu suulliseen kommunikaatioon ja siksi on tärkeää osata ja tietää tunnesanoja. Vieraalla kielellä on vaikea puhua tunteista ja tulkin on perehdyttävä hyvin tunnekäsitteisiin, jotta pystyisi siirtämään kahden eri kieltä puhuvan ihmisen tunneajatuksia.

3.3 Mieliäla

”Ihmisen mieliäla kuvastaa hänen sen hetkisiä tunnetilojaan. Normaaliin mieliälän vaihteluun kuuluvat iloisuus, hilpeys, aurinkoisuus, tyytyväisyys yhtä yleisesti kuin apeus, alakuloisuus, masentuneisuus ja toivottomuus. Normaalisti tunnetilojen vaihtelu on ominaista tasapainoiselle tunne-elämälle.” (Hoitonetti. Mieliäla.)

Kari Siimeksen mukaan positiiviseen mieliälään eli hyvään mieliälään kuuluu iloisuus, hilpeys, aurinkoisuus ja tyytyväisyys, mitkä näkyvät myös päällepäin. Mieliäla pysyy hyvänä, kun asenne on positiivinen ja asioihin suhtaudutaan positiivisella tavalla. (Siimes 2010, 21.)

Negatiivinen ajattelumalli taas kuluttaa energiaa ja aiheuttaa sairauksia kuin myös ennen aikaista kuolemaa. Hän kirjoittaa, että lapset oppivat ajattelumallin vanhemmilta ja kasvattajiltaan ja täten heidän on tärkeää muistaa opettaa lapsille positiivista ajattelumallia. (Siimes 2010, 22.)

3.4 Kulttuurien vaikutus tunteiden ilmaisemisessa

”Ihmisen seitsemän perustunteiden ilmaisu vaihtelee eri yksilöllisissä ja yhteisöllisissä kulttuureissa, ne ovat kiukku, pelko, surullisuus, onnellisuus, inho, yllättyneisyys ja halveksunta. Yksilöllisissä kulttuureissa korostuu yksilön halu ilmaista omaa itseään ja yhteisöllisissä kulttuureissa ihmiset saavat merkityksen olemassaololleen suhteessa muihin.” (Monikulttuurinen työyhteisö. Tunteet eri kulttuureissa.)

Jokaisen maan kulttuureissa positiivisten tai negatiivisten tunteiden ilmaisu tai molempien osoittaminen liittyy sääntöihin. Tunteiden ilmaisussa ja käsittelyssä on suuria eroja eri maiden kulttuurien väleillä. Esimerkiksi tunteiden ilmaisua koetaan hyvin eri tavoilla Suomen ja Kiinan välillä. (Monikulttuurinen työyhteisö. Tunteet eri kulttuureissa.)

Yle areenan mukaan suomalainen tunnekulttuurin ponnistaminen johtuu siitä, että sodan aikana jouduttiin tottumaan menetyksen mahdollisuuteen ja selväksi keinoksi nähtiin tunteiden viilentäminen, torjuminen ja alas painaminen. Vauvasta pitäen lapsia kasvatettiin siihen, että ei pidä vastata tunteisiin ja tärkeintä oli se, että lapsi pidettiin mekaanisesti hengessä. Välttelemisen kasvutapa viilentää suomalaisten tunneilmapiiriä edelleen. (Yle areena. Puoli seitsemän. Tunteet ja kulttuuri.)

Tuovilan (2005) mukaan suomalaisille kielteiset tunteet ovat tärkeämpiä kuin myönteiset ja se vaihtelee myös sukupuoli-ikäryhmittäin. Ikäryhmittäin tarkasteltuna negatiiviset tunteet saavat muilla paitsi yli 50-vuotiailla suuremman osuuden maininnoista ja naisilla on runsaammin sanoja (23,0 %) tunteille kuin miehillä (17,6 %).

On muistettava myös, että mielenterveysasiat ovat joidenkin maiden kulttuureissa henkilökohtaisia ja jopa hävettäviä tai niitä ei edes tunnusteta ongelmaksi ja sairaudeksi. Tulkin täytyy tuntea riittävän hyvin tulkattavan kulttuurin tausta. Näin tulkki välttelee kulttuurieroista johtuvia väärinkäsityksiä. Tulkin etukäteisvalmistus vaikuttaa hyvään luottamus- ja hoitosuhteen luomiseen viranomaisten ja asiakkaiden välillä. Mikäli tulkattavan kulttuuri ei ole tuttu tulkille, tulkkauksessa voidaan käyttää tukena kulttuuritulkkia. (Abdelhamid ym. 2009, 152.)

3.5 Miten iranilaiset ilmaisevat tunteitaan

Ahmadin, Rohanin, Imanin ja Golin (2015) mukaan tunteet iranilaisessa yhteiskunnassa ovat merkittäviä ja ratkaisevia, joten usein sosiaaliset ajattelijat

pitävät Iranin yhteiskuntaa tunteellisena yhteiskuntana. Sellaisena yhteiskuntana, jossa loogiset asiat jäävät helposti tunneasioiden varjoon. Nykyään yhteisössä esiintyvät tunteet ovat enemmän negatiivisia ja positiivisia tunteita nähdään vähemmän yhteiskunnassa. Gallup ja Leicester yliopiston tutkimuksen tuloksena positiiviset tunteet kuten ilo ovat alhaisella tasolla iranilaisessa yhteiskunnassa verrattuna muihin maiden yhteiskuntiin. Viha, aggressio, suuttumus, masennus jne. ovat yleisemmät tunneilmaisut iranilaisten arkielämässä. (Ahmadi ym. 2015.)

Ahmadi ja ym. (2015) mukaan iranilaiset esimerkiksi suhtautuvat huonosti maahanmuuttajia kohtaan. Huono suhtautuminen ja negatiiviset tunteet johtuvat iranilaisten henkilökohtaisista kokemuksista ja elämän olosuhteiden muutoksesta ajan myötä.

Zohreh Futuhin (henkilökohtainen tiedonanto 12.01.2018) mukaan tilanne ei aina ollut näin ja se on muuttunut ajan myötä. Hänen mukaansa siinä on ollut monenlaisia vaikuttavia tekijöitä kuten sukupuoli, kulttuuri, ikä, uskonnollinen suuntautuminen ja sosiaaliset olosuhteet ja ajanjaksot. Entisaikoina kun kasvatus perustui pitkälti uskoon, oli tärkeä, että kaikki tunteet pidettiin kurissa ja että niitä ei näytetä yhtään ulkoisesti.

Kylmäkiskoista ja sisäänpäin suuntautunutta henkilöä pidettiin vahvana ja arvostettavana ihmisenä. Sukupuolella oli myös tärkeä rooli ja tunteita oli rajattu sen mukaan. Naisilla oli enemmän esteitä tunteiden kuten vihaansa ilmaisemisessa, kun taas miehillä oli enemmän vapauksia aggressiivisuuden ja vihan ilmaisemisessa. (Futuhi henkilökohtainen tiedonanto 12.01.2018.)

Zohreh Futuhi korostaa vielä, että tunteet ja emotionaalinen ilmaisu sukupuolien sisällä oli myös jaettu ja eritelty huomattavasti tunne tyyppien mukaan. Eli ihmisten reaktio on ollut merkityksellinen riippuen siitä, mistä tunteesta on ollut kyse. Esimerkiksi vaikka miehillä oli vapaampi ilmapiiri tunteiden ilmaisussa, silti he käyttivät vapauttaan vain negatiivisten tunteiden ilmaisemisessa. Sellaisten tunteiden ilmaisut kuten lempeys, myötätunto ja rakkaus, jotka yhdistettiin naisellisuuteen ja äiteyteen olivat tabuja miesten kesken. Miehet, jotka ilmaisivat

näitä tunteita näyttävästi, joutuivat kokemaan syrjintää ja torjuntaa ja jäivät usein yhteiskunnan ulkopuolelle.

Ajan ja sosiaalisten olosuhteen muutoksen myötä, sosiaaliset mallit ovat myös vaihtuneet. Nykyään ei ole isoa stigmaa ”naisellisten” miesten ympärillä. Nykyään voi näkyä miehiä, jotka lukevat rakkausrunoja ja herkistyvät nopeasti. Toisin sanoen naisellisten tunteiden ilmaiseminen miesten kesken on hyväksyttävämpää yhteiskunnassa. Sama koskee myös naisia. Miesten tunteiksi luokitellut tunteet kuten aggressio, välinpitämättömyys tai sulkeutuneisuus ovat tavallisesti nähtävissä myös naisten kesken nykyään.

Shirdel Elhamin (2011) tutkimuksessa käy ilmi myös se, että iranilaisnaisilla on enemmän positiivisia tunteita verrattuna miehiin ja siihen vaikuttavat muun muassa perinteet, koulutus sekä ympäröivät sosiokulttuuriset tekijät (Rohani, Ahmadi, Iman & Goli 2015, 71).

Futuhi kertoo, että henkilön identtinen ja kulttuurinen kokemus vaikuttavat hänen tunnetilaan. Identiteettiin sisältyy myös se, miten suhtaudumme henkilöihin, jotka ovat ympärillämme. Henkilön elämäntilanne ja olosuhteet antavat kuvan siitä, miten hän kokee sairautensa ja vaivansa. Iranilaisilla on tapana ilmaista sairauttaan, kärsimystään tai masennustaan ensisijaisesti kehollisin termein. Näitä termejä ovat muun muassa: hermot, päänsärky, heikkous, väsymys, epätasapaino tai sydänvaiva.

Futuhi (henkilökohtainen tiedonanto 12.01.218) seuraa Albert Banduraa oppimismallia. Albert Banduraa (1925) on sosiokulttuurinen psykologi ja häntä on usein nimitetty mallioppimisen isänä. Hänen mukaansa ihminen oppii tarkkailemalla ja jäljittelemällä muiden toimintaa.

Albert Banduran teoria toimii miltei kaikissa eri yhteiskunnissa. Ihminen on psykofyysissosiaalinen kokonaisuus, eli kolmasosa ihmisen käyttäytyminen ja olemus riippuu sosiaalisesta ilmapiiristä. Sosiaalisen käyttäytymisen pohjana on usein muiden sosiaalisten olentojen tarkkaileminen ja matkiminen. Tunteitakin ilmaistaan samalla tavalla. Tunteita ilmaistaan vastareaktionä vastapuolen

toiminnan mukaan. Näin myös kaikkien yhteiskuntien pohjana on ihmisten yhteiset kirjoittamattomat säännöt, joissa jäljitellään jatkuvasti muiden toimintaa ja peilataan sillä itseään ja ilmaistaan tunteita tarkkailemalla.

4 OPINNÄYTETYÖN KÄYTETTY MENETELMÄ

Tässä luvussa käsittelemme tarkkailevaa havainnointia ja sanastotyötä. Tekemämme sanasto on tehty lähtökohtaisesti tarkkailevalla havainnoinnilla ja sanaston laatimisessa on otettu huomioon sanastotyön periaatteet.

4.1 Tarkkaileva havainnointi

Havainnointi on tieteellisen tutkimuksen perusmetodeja. Havainnoinnilla voidaan kerätä tietoa muun muassa ihmisten toiminnasta ja toiminnan seurauksista, sekä siitä, toimivatko ihmiset sanomallaan tavalla. (Vilka 2014, 33.)

Havaintojen tekoon lasketaan myös ihmisen kehon kieli eikä siis pelkästään verbaalisten asioiden ilmaisut. Kehonkieleen kuuluvat ihmisten eleet, ilmeet, asennot, liikehdintä jne. Havaintojen kerääminen tutkimusta varten tapahtuu sekä siellä, missä ihmiset elävät eli luonnollisessa ympäristössä, että laboratorio-olosuhteissa. (Vilka 2014, 33.)

Tapa, jolla kerätään havainnointiaineistoa, sopii sekä määrälliseen tutkimusmenetelmään että laadulliseen tutkimusmenetelmään. Laadullisessa tutkimusmenetelmässä tutkija itse osallistuu enemmän tai vähemmän tutkimuskohteen toimintaan, kun taas määrällinen havainnointi toteutetaan useimmiten jäsennellysti. (Vilka 2014, 33.)

Havainnointitavat jakautuvat Vilkan (2014, 37–38) mukaan viiteen eri ryhmään: tarkkailevaan havainnointiin (ulkopuolinen havainnointi), osallistuvaan havainnointiin (sisällä toiminnassa havainnointi), aktivoivaan osallistuvaan havainnointiin (toimintatutkimus), kokemalla oppimiseen (etnografia) ja piilohavainnointiin.

Tarkkaileva havainnointi on Vilkan (2014, 38) mukaan kohteen ulkopuolista havainnointia, mikä tarkoittaa sitä, että tutkija ei itse osallistu fyysisesti

tutkimuskohteensa toimintaan. Tässä opinnäytetyössä käytimme tarkkailevaa havainnointia siten, että kirjoitimme muistiinpanoihin niitä tunnesanoja, joita tulkattavat käyttivät tulkkaustilanteissa ja joita tuli vastaan tulkkausten valmistautumisessa.

Vilka korostaa, että tutkijan on pystyttävä valitsemaan tutkimuksen tavoitteisiin sopivaa havainnointitapaa. Havainnoijan on valittava edellä mainittujen havainnointitapojen väliltä. Tutkijan taas pitää pystyä valitsemaan vapaata tai kohdistettua havainnointia eri tilanteissa. (Vilka 2014, 15.)

Kohdistettu havainnointi tarkoittaa havainnoijan osallistumista tutkimuskohteen arkielämään mutta itse havainnointi tehdään vain rajattuihin kohteisiin. Lisäksi havainnointi kohdistuu tiettyihin tapahtumiin, tilanteisiin tai asioihin tutkimuskohteessa. (Vilka 2014.)

Vapaa havainnointi on monen eri havainnointitavan yhdistäminen aineiston keräämiseen. Vapaa havainnoinnin menetelmää käytetään yleensä silloin, kun ilmiöstä ei ole aikaisempaa tietoa. (Vilka 2014.)

Esimerkkinä havainnoinnista sanastotyössä voidaan pitää Azad Hajipourin tekemää opinnäytetyötä. Hajipour on tehnyt sanastotyön terveyshuoltoalalla suomen, kurdin ja englannin kielillä keväällä 2017. Sanasto on muodostunut suurimmalta osalta hänen omista muistiinpanoistaan ja tulkkausten sanalistaista. Sanasto koostuu 167 termistä ja keskittyy sairauksiin, ihmisen anatomiaan sekä psykiatriaan. Hyödynsimme hänen työmetodiaan käyttämällä omia muistiinpanoja ja sanalistoja omassa sanastotyössämme.

4.2 Sanastotyön keskeiset käsitteet

Sanastotyö tarkoittaa työtä, joka perustuu terminologiaan. Siinä kerätään, analysoidaan, kuvataan ja esitetään tietyn erikoisalan käsitteiden nimityksiä. (Tieteen termipankki. Sanastotyö.) Sanastotyö voi olla normatiivista eli ohjailevaa tai deskriptiivistä eli kuvailevaa (Tommola 2016, 34). Yleiskieli, erikoiskieli,

tarkoite, käsite, termi, määritelmä ja käsitejärjestelmät ovat sanastotyön tärkeimmät ja keskeisemmät elementit.

Viestintä perustuu yleiskieleen, mikä on tuttua kaikille. Erikoiskieltä tarvitaan erikoistieteiden parissa työskentelemisessä. Erikoiskielten tarkoituksena on varmistaa, että erikoisaloilla työskentelevät ihmiset ymmärtävät toisiaan alaan liittyvissä viestintätilanteissa. (Sanastokeskus TSK. Sanastotyö. Mihin ja kenelle.)

Yleiskieli, jota kutsutaan myös standardikieleksi, on kielimuoto, jota käytetään julkisessa viestinnässä muun muassa sanomalehtien, television ja radion uutisissa, tietokirjoissa ja tiedotteissa (Kotimaisten kielten keskus. Yleiskieli).

Yleiskielen oikealle käytölle on tehty ohjeet, mikä tarkoittaa sitä, että yleiskieli on kehittynyt kulttuurin myötä eikä luonnollisesti. Ohjeet tulevat opiksi kouluopetuksen, oppikirjojen ja sanakirjojen avulla. (Kotus. Mitä yleiskieli on.)

Erikoiskieleksi määritellään kielimuotoa, jota käytetään tietyssä ammattialassa, harrastealassa ja tiedealassa kuten lääketieteessä, matematiikassa jne. Erikoiskielen tehtävänä on niin kuin edelläkin mainittiin, helpottaa tietyn alan sisäistä viestintä ja siirtää tietoa niiden välissä. Erikoiskieli eroaa yleiskielestä sanastonsa ja termistönsä vuoksi. (Tieteen termipankki. Erikoiskieli.)

Tarkoitteet ovat todellisuuden ilmiötä. Osa tarkoitteista on konkreettisia (esim. puut, esineet ja aineet) ja osa abstrakteja (esim. yhteiskunta ja terveys). (Suonuuti 2006, 11.) ”Käsite on tiedon yksikkö, joka koostuu käsitepiirteiden ainutkertaisesta yhdistelmästä” (Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Käsite). Käsitteet jäsentävät tietoa. Kieleen liittyvät tekijät eivät välttämättä vaikuta käsitteiden syntymiseen, mutta yhteiskunta- ja kulttuurisidonnaisuus on vaikutusta käsitejaon syntymiseen eri kielissä. Kaikille käsitteille ei välttämättä löydy kielellisiä ilmaisuja. (Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Käsite.)

”Termi on erikoisalalla käytettävä yleiskäsitteen nimitys” (Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Termi). Termi voi koostua yhdestä tai useammasta sanasta, sisältää muita kuin sanallisia aineksia tai olla esimerkiksi symboli, kuten π (Suonuuti 2006,11). Määritelmä puolestaan on käsitteen kuvaus, jonka pitäisi

erottaa käsite sen lähikäsitteistä (Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Määritelmä).

Sanastotyön oppaan (2006) mukaan erikoisalojen sanastoissa määritelmä määritellään kahdella eri tavalla: sisältömääritelmänä ja joukkomääritelmänä. Sisältömääritelmät kuvaavat käsitteen olennaiset ja erottavat piirteet. Joukkomääritelmät luettelevat kaikki käsitteen alaan kuuluvat tarkoitteet tai hierarkkiset alakäsitteet. (Suonuuti 2006, 19.)

Käsitejärjestelmä on järjestelmä, joka muodostuu käsitteistä ja niiden välisestä muodostamasta käsitesuhteista. Käsitejärjestelmä yleensä luokitellaan hierarkkiseksi, koostumussuhteiseksi tai funktiosuhteiseksi sen mukaan, millaisia suhteita käsitteiden välillä on. Sanastotyössä käsitellään usein sellaisia käsitejärjestelmiä, jotka ovat sekakoosteisia, eli niissä erilaiset käsitesuhteet yhdistyvät. (Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Käsitejärjestelmä.)

Hierarkkinen suhde on yläkäsitteen ja alakäsitteen välinen suhde, jossa molemmat sisältävät täsmälleen saman käsitepiirrejoukon ja alakäsitteeseen kuuluu sen lisäksi yksi tai useampia lisäpiirteitä (Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki).

Käsitesuhde, jossa yksi käsite vastaa tiettyä kokonaisuutta ja toinen kokonaisuuden osaa, kutsutaan koostumussuhteeksi. Funktiosuhteisiin puolestaan kuuluvat ne käsitesuhteet, joita ei voi luokitella hierarkkiseksi tai koostumussuhteeksi. (Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki.)

5 SANASTOTYÖPROSESSI

Sanastotyöprosessiin kuuluu sanastotyöryhmän kokoaminen, aiheen rajaaminen, aikataulu, käsitteiden määrä, lähteiden käyttö, käsitteiden valinta sekä käsitejärjestelmät ja käsitteiden määrittely (Suonuutti 2006, 34–36). Meidän sanastotyö ei edennyt aivan edellä mainitun prosessin mukaan eikä perustu ihan terminologiseen työhön, koska emme kehittäneet uusia termejä, vaan olemme tehneet työtä jo olemassa olevien sanojen parissa.

5.1 Sanaston kerääminen

Aloimme kerätä tunnesanoja syksystä 2017 lähtien tulkkaustilanteissa ja tulkkauksia varten valmistautumisen aikana. Käytimme myös niitä sanoja, joita olemme jo ennen opinnäytetyön alkamista keränneet. Omien muistiinpanojemme lisäksi käytimme Seija Tuovilan väitöskirjan tunnesanoja.

Kun on tunteet, on Seija Tuovilan väitöskirjan tutkimus, jonka aihe on suomen kielen tunteiden semantiikka. Tuovilan tavoitteenaan on ollut, tutkia millaista tunnesanastoa muodostuu hänen kyselyjen perusteella ja millaisilla tunteilla suomalaiset kuvaavat itseään.

Tuovilan tutkimuksen perusaineisto muodostuu sadan eri-ikäryhmään kuuluvan suomalaisen vastauksista tehtävään. Tehtävää varten tutkimuksessa olevat saivat nimetä vapaasti tunnesanoja. Tuovila on tutkinut 2020 vastausta sekä laadullisesti, että määrällisesti.

Olemme käyttäneet Tuovilan tutkimuksen tunnesanoja työssämme, koska se on luotettavasti tutkittu ja kertoo nimenomaan suomalaisten tunteeseen perustuvasta tunteiden ilmaisemisesta sanoilla. Tuovilan tutkimuksesta ilmenee suomen kielen perustunteet ja tutkimuksessa on eri-ikäisiä suomalaisia mukana. Hän on ottanut myös sukupuolen huomioon tutkimuksessaan ja on tullut siihen tulokseen, että naisilla on enemmän sanoja tunteille kuin miehillä.

Seija Tuovila pyrkii työssään etsimään vastauksia muun muassa seuraaviin kysymyksiin: miten suomen kielen tunnesanasto on hahmottavissa ja mistä suomalainen puhuu, kun käyttää sanoja ilo, suru tai viha. Hän tutkii sitä, mitä tunnesanojen käyttö kertoo niiden semantiikasta.

Tuovilan väitöskirja antaa kattavaa tietoa suomalaisten tunteista. Työn liitteenä on tunnesanojen listat luokiteltuna niiden kognitiivisen tärkeysindeksien mukaan. Tunnesanaston sisältö koostuu kolmesta eri ryhmästä myönteisestä, kielteisestä ja neutraalisesta ilmaisusta. Myönteisiä tunnesanoja ovat esimerkiksi ilo, rakkaus, onnellisuus. Kielteisiä tunnesanoja ovat esimerkiksi viha, inho, pelko. Neutraaleja tunnesanoja ovat esimerkiksi hämmentyneisyys ja ihmetys.

Tuovilan työstä on ollut meille hyötyä monella tavalla. Sen lisäksi, että saimme kattavan sanalistan tunnesanoista, hänen tutkittu työ on myös helpottanut meidän päätöstä sanojen rajaamisessa. Toinen lähtökohta materiaalimme oli pdf muodossa Finnish Feelings Glossary sanalista, johon on koottu tunnesanat suomen kielestä englanniksi, ruotsiksi ja venäjäksi.

Keräämäämme aineisto koostui alun perin 800 tunnesanasta. Rajaamisen vuoksi ajattelimme ottaa sanastoon vain adjektiivit, mutta niiden määrä oli valtava. Kun pohdimme substantiiveja, niin tilanne oli samalla tavalla, eli sanojen määrä oli paljon. Päädyimme siihen, että valitsemme sanastoon itse keräämämme sanat ja Tuovilan tutkimuksessa esiin tulleet ne tyypilliset tunnesanat, joita on käytetty enemmän kuin kolme kertaa.

Lisäsimme sanastoon myös ne sanat Tuovilan tutkimuksesta, joita on käytetty harvoin, mutta ne ovat meille itselle sekä uusia että mielenkiintoisia. Otimme myös mielenkiintoiset tunneilmaisut Finnish Feelings Glossarystä. Haasteena tässäkin kohdassa oli sanojen laajuus. Koska farsin kielen tulkin piti myös tarkistaa niitä ja meidän piti vähentää sanamäärää, jotta hän pystyisi tarkistamaan.

5.2 Sanaston laadinta

Keräsimme ja kokosimme valitut tunnesanat eri Excel-taulukoihin yllä mainituista lähteistä ja aloitimme käännöstyön. Suurimmalle osalle sanoista löytyi helposti vastine ja niiden valitsemisessa ei ollut vaikeuksia kuten *suru-san* (اندوه) kääntäminen, mutta joukossa oli myös sellaisia sanoja, joille löytyy farsiksi kaksi vastinetta. Esimerkiksi sanalle *epätietoisuus* valitsimme (نادانی) eli tietämättömyyden vastineeksi. *Epätietoisuus* käännetään farsiksi myös *epävarmuudeksi* (تردید). Kun lähetimme sanaston kahdelle tulkille tarkistettavaksi, toinen heistä suositteli *tietämättömyyttä* vastineeksi ja toinen *epävarmuutta*. Päädyimme valitsemaan (تردید) eli *epävarmuus*, koska se vastaa merkitykseltään paremmin suomenkielistä käsitettä *epätietoisuus* ja myös sen englannin kielen vastine on *uncertainty*.

Toisena esimerkkinä voidaan pitää *raivoissaan*, jota englanniksi käännetään sanalle *furious* ja *exasperated*. *Furious* on farsiksi (خشمناک) ja *exasperated* sanastomme tarkistaneen tulkin mukaan (غضب آلود). Jotta sanaston käännökset olisivat mahdollisimman tarkkoja, otimme molemmat vastineet mukaan. Haasteellisia olivat juuri tällaiset sanat, joille löytyi monta vaihtoehtoa. Ratkaisimme ne, kun sanaston tarkistajat antoivat mielipiteensä ja suosittelivat käyttökelpoisemman vastineen.

Mietimme myös sanaa *hämmentynyt*, jota voi englanniksi sanoa kolmella eri sanalla *overwhelmed*, *mystified* sekä *perplexed*. Jokaiselle on myös farsiksi vastine ja lisäsimme kaikki tähän sanastoon (liite 1), jotta sanaston käyttäjällä olisi tarkka vastine käytössä.

Kun meillä oli 247 sanaa käännettynä, lähetimme ne kahdelle kokeneelle tulkille tarkistettavaksi. Molemmilta saimme hyvää palautetta ja samalla he suosittelivat joillekuille sanoille vastineiden synonyymit. Esimerkiksi meidän käännöksemme sanalle *epäilevä* oli (شکاک) ja sanaston tarkistajat olivat suositelleet vastineeksi (ظنین). Ne ovat keskenään synonyymeja ja molemmat tarkoittavat samaa.

Meillä oli vielä 30 lisää tunnesanaa, ja ne tarkisti meidän työelämän ohjaaja, joka on muun muassa kulttuuritulkki. Eli yhteensä 277 tunnesanasta koostuvaa sanastoa on tarkistettu kolmen kokeneen suomi–farsi-kielen tulkkina toimineen henkilön toimesta.

5.3 Sanaston lähteet ja vastinetyö

Kuten edellä mainitsimme, sanastoon on kerätty tulkkaustilanteissa vastaan tulleet termit tai tunnesanat, ja kaksi muuta luotettavaa materiaalia. Käänsimme sanoja suurilta osin suomen kielestä ensin englanniksi ja englannin kielestä farsiksi. Vaikka kaikkien sanojen kohdalla ei tarvittu kääntää farsiksi käyttäen englantia, mutta varmuuden vuoksi teimme näin. Esimerkiksi tiesimme, mitä *huoli* tarkoittaa farsiksi, mutta kuitenkin tarkistimme sen myös englanniksi.

Vastineiden löytämisessä suomesta englanniksi käytimme muun muassa internetissä olevat seuraavat sanakirjat: MOT, sanakirja.org, ilmainen sanakirja, kielitoimistosanakirja sekä Finto ja The Science of Personality kirjaa. Englannin kielestä farsin kielelle käänöksessä käytettiin Mashhad yliopiston tekemää farsi-englanti sanakirjaa mielenterveyden piirissä. Sovellus on ilmainen ja saatavilla internetissä. Tämän lisäksi farsidic.com ja ariadic.com on ollut käytössä vastineiden etsimisessä.

Käänöksissä törmäsimme siihen, että joillekin sanoille löytyy kaksi tai useampi vastaava sana. Päädyimme ottamaan molemmat vastineet tai joissain tapauksissa vain vastine, jota käytetään yleisemmin. Suonuutin (2006, 37) mukaan jos jostakin käsitteestä on käytössä useita synonyymisiä termejä, niistä yksi valitaan suositettavaksi termiksi ja muut luokitellaan sallittaviksi, hylättäviksi tai vanhentuneiksi.

Vastineet luokitellaan kahteen ryhmään, luontaisiin vastineisiin ja keinotekoisii vastineisiin eli vastine-ehdotuksiin. Luontaiset vastineet jakaantuvat täysiin vastineisiin ja osittaisiin vastineisiin. (Vehmas-Lehto 2010, 5.)

Luontaiset vastineet ovat sellaiset käsitteet, jotka vastaavat lähtökielisen termin käsitettä kokonaan tai osittain. Keinotekoista vastinetta luodaan silloin, kun vastaava vastinetta kielelle, jolle termi tai käsite käännetään, ei löydy. (Vehmas-Lehto 2010, 5-7.)

Eli vastine on etsittävä mm. sanakirjoista tai luotava. Vehmas-Lehdon (2010, 8-9) mukaan keinotekoisien vastinetyyppejä ovat muun muassa laina, käännöslaina ja semanttinen käännöslaina. Käännöslaina tarkoittaa termin sanasanaista käännöstä ja semanttinen käännöslainalla tarkoitetaan vastinekielisen sanan tai ilmauksen merkityksen laajentuminen lähtökielen vaikutuksesta. (VehmasLehto 2010, 9.)

Vastineet voivat olla myös selittäviä. Selittävän vastineen hyvä puoli on se, että se on informatiivinen ja viesti pääsee hyvin perille. Mutta ne ovat pitkiä ja täten hankalia. Vastinetyössä on myös otettava huomioon, että lähtökielen termillä voi olla monta vastinetta. Ne voivat olla synonyymisiä termejä, erilaisia osittaisia ja keinotekoisia vastineita. (Vehmas-Lehto 2010, 7.)

Tässä sanastossa (liite 1) kaikille suomenkielisille sanoille on etsitty vastinetta sanakirjoista. Toisin sanoen emme ole luoneet vastinetta, vaan olemme löytäneet olemassa olevat vastineet e-sanakirjoista.

5.4 Tutkimusetiikka

Olemme tehneet tämän opinnäytetyön noudattaen ammattietiikan periaatteita. Seuraavaksi olemme kirjoittaneet lyhyesti tutkimusetiikasta. Tutkimus on luotettava ja tehty oikealla tavalla silloin, kun se noudattaa tutkimusetiikkaa sekä hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimusetiikka on joukko yleisesti sovittuja pelisääntöjä, jotka suhteutetaan kollegoihin, tutkimuskohteeseen, rahoittajiin, toimeksiantajiin ja suureen yleisöön. (Vilkka 2015, 41.)

Hyvä tieteellinen käytäntö on sitä, kun tutkijat noudattavat eettisesti kestäviä tiedonhankintamenetelmiä ja tutkimusmenetelmiä. Periaatteessa hyvä

tieteellinen käytäntö tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa käytetään tiedeyhteisön hyväksymää tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmää. Tämän käytännön mukaan tutkijan on osoitettava johdonmukaista hallintaa oman tutkimuksen tutkimusmenetelmien, tiedonhankinnan ja tutkimustulosten kanssa. (Vilka 2015, 42–43.)

Hyvän tieteellisen käytännön edellytyksenä on tutkijan rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyönsä tekemisessä ja tutkimustulosten esittämisessä. Myös tutkijan vilpittömyys ja rehellisyys toisia tutkijoita kohtaan ovat käytännön edellytyksiä. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkija ottaa huomioon toisten tutkijoiden saavutuksia ja käyttää tarkkoja lähdeviitteitä ja tutkijan on esitettävä asiat toisia kunnioittaen vaikka suhtautuisikin muiden töihin kriittisesti. Hyvän tieteellisen käytännön piirteisiin kuuluu myös huolellisen tutkimuksen pikkutarkka ja varsin laadukas suunnitteleminen ja raportoiminen. (Vilka 2015, 42.)

Tutkimusetiikka ja hyvä tieteellinen käytäntö eivät päde pelkästään tieteelliseksi määritettyyn tutkimukseen vaan kaikkiin tutkimuksiin, selvityksiin ja kartoituksiin, joiden tuloksilla halutaan uskottavuutta yhteiskunnassa. Samalla tavalla kuin lääkäri on veloitettu noudattamaan lääkärin ammattietiikkaa, ammattilaisen tutkijan on noudatettava oman alansa etiikkaa.

Tutkimusten yleistyessä työelämän eri osa-alueilla, yliopistoista ja ammattikouluista valmistuneet joutuvat yleisemmin seuraamaan muuttuvia sääntöjä ja ohjeita jotka ovat esitetty tutkimusetiikassa. Seuraaminen on yhtä paljon osana ammatillista ja tieteellistä sivistystä kuin tutkimustaitojen harjoittaminen ja harjaannuttaminen. (Vilka 52–53.)

6 POHDINTA

Teimme opinnäytetyönä mielialaan liittyvästä tunnesanastosta kielillä suomi–englanti–farsi. Englantia on käytetty välikielenä. Sanasto koostuu 277 sanasta ja se on tehty Word-ohjelmassa.

Päädyimme tekemään sanastoa mielialaan liittyvistä tunnesanoista monesta syystä. Ensinnäkin tiedetään, että tulkki tarvitsee kaikesta eniten sanastoja silloin kun hän valmistautuu toimeksiantoihin, joten tätä sanastoa tullaan tarvitsemaan. Toiseksi huomasimme, että tunnesanoja käytetään monissa asiayhteyksissä ja mielialan voinnista sekä vaihtelevuuksista puhutaan hyvin paljon varsinkin turvapaikanhakijoiden kanssa vastaanottokeskuksissa.

Tunteiden ilmaiseminen vieraalla kielellä ei ole helppoa ja tulkin pitäisi välittää sitä mahdollisimman hyvin kahden erikieltä ja -kulttuuria edustavan osapuolen välillä. Omista kokemuksista tulkkauksissa voimme sanoa, että farsin kieltä puhuvat kuvailevat tunnetilaansa hyvin runsaasti erilaisilla ilmauksilla ja käyttävät helposti sananlaskuja. Sekä Afganistanissa että Iranissa sananlaskujen käyttö on hyvin tavallista tai jopa muodikasta ja ihmiset käyttävät niitä muun muassa tunteidensa ilmaisemisessa. Esimerkiksi olemme molemmat törmänneet tähän sananlaskuun tulkkauksissa, joka on ollut vastaanottokeskuksissa, että انتظار بدتر از مرگ است. Suoraan kääntäen sanasta sanaan tämä sananlasku tarkoittaa, että *odottaminen on pahempaa kuin kuolema*. Tällä siis halutaan sanoa, että ahdistukseni on valtava, on paha olla, odottaminen on sietämätöntä, ei jaksaa odottaa.

Jotta tällaiset tulkkaukset onnistuisivat, pitäisi osata toisellakin työkielellä runsaasti tunnetta ilmaisevia sanoja, että sisältö välittyisi. Tähän aiheeseen liittyvää kattavaa sanastoa suomi-farsi-kieliparilla ei löydy, joten meillä oli riittävästi motivaatiota ryhtyä tekemään sanastoa.

Opinnäytetyön tietoperustan osuudesta löytyy perustiedot tunteesta, sanastotyöstä ja menetelmästä, jolla tunnesanat on kerätty. Olemme myös kuvailleet sanojen keräämisen ja laatimisen prosessit.

Tässä prosessissa meille selkeni hyvin konkreettisesti, kuinka vaikeaa on tehdä luotettavaa sanastoa. Jokaista sanaa on mietittävä ja tarkistettava monta kertaa. On löydettävä luotettavia lähteitä ja kaiken lisäksi on löydettävä myös henkilö, joka pystyisi tarkistamaan kerättyä materiaalia.

Lähteiden löytämisessä olikin meille vaikeuksia, varsinkin kun yritimme etsiä tunteiden ilmaisemisesta tietoa Iranin kulttuurissa.

Opinnäytetyö on ollut meille antoisa ja vaativa työ. Koko prosessin aikana huomasimme, kuinka aika on rajallinen ja meidän täytyy pysyä aikataulussa. Opimme käyttämään aikaa paremmin ja hyödyllisimmin. Sanastotyö tuli meille enemmän tutuksi ja meidän on tästä eteenpäin helpompaa laatia eri aiheeseen liittyviä sanastoja.

Tämän opinnäytetyön ansiosta myös yleistietomme tunteesta ja siitä, että kuinka monilla sanoilla voi ilmaista tunteita ja mielitiloja laajeni. Seija Tuovilan väitöskirja suomalaisten tunteista antoi meille kattavan tietopaketin suomalaisten tunteista ja näin opimme uusia sanojakin. Pohdimme myös sitä, miten Iranissa ilmaistaan tunteita.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyö oli meille opettavaista ja kasvattavaa. Sanavarastomme kehittyi. Kehityimme ammatillisesti sanaston laadinnan avulla sekä tieteellinen tietomme tunteesta ja tunteeseen liittyvistä teorioista laajeni. Opinnäytetyö myös mahdollisti meille syvällisimmän perehtymiseen ammattietiikkaan sekä avasi meille entistä enemmän ammattilaisen tulkin valtavan työmäärän.

Jatkossa voidaan kehittää tätä sanastoa lisäämällä siihen muita aiheeseen liittyviä sanoja, jotta siitä tulisi kattavampi, laajempi ja monikäyttöisempi.

Tätä sanastoa voi käyttää tulkit, tulkkiopiskelijat kuin myös kääntäjät sekä suomen kieltä opiskelevat. Uskomme, että tästä on muillekin alallamme oleville hyötyä ja siksi teimmekin sen.

LÄHTEET

- Abdelhamid, P., Juntunen, A. & Koskinen, L. (2010). *Monikulttuurinen hoitotyö*. Helsinki: WSOY pro.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu (2010). Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Saatavilla 27.11.2017
www.diak.fi/opiskelu/opinnaytetyo/.../Kohti%20tutkivaa%20ammattikaytanoa.pdf
- Hajipour A. (2017). *Terveystieteiden sanasto suomi-kurdi-englanti* (Opinnäytetyö, Diakonia ammattikorkeakoulu, asioimistulkkauskoulutus). Saatavilla
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/125672/Hajipour_Azad.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Hoitonetti (2018). Mieliala. Saatavilla 6.1.2018
<http://www.hoitonetti.fi/terveysarvot/mieliala/>
- Jänis, M.(2007). Kääntämisen laatu. Teoksessa R. Oittinen & P. Mäkinen (toim.), *Alussa oli käänös*. Tampere: Yliopistopaino.
- Kielitoimiston sanakirja (2017). Tunne. Saatavilla 5.1.2018
<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/netmot.exe?SearchWord=tunne&dic=1&page=results&UI=fi80&Opt=1>
- Kotimaisten kielten keskus. Yleiskieli. Saatavilla 13.04.2018
<https://www.kotus.fi/haku?searchterms=yleiskieli>
- Kotimaisten kielten keskus. Mitä yleiskieli on. Saatavilla 13.04.2018
https://www.kotus.fi/kielitieto/kielenhuolto_kielitoimistossa/yleiskieli/mita_yleiskieli_on_L_423/2003. Kielilaki. Saatavilla 13.04.2018
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423>
- Luukkonen, J. (2009). *Maahanmuuttajien käsityksiä mielenterveyden häiriöistä ja niiden hoidosta*. (Opinnäytetyö, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, hoitotyön koulutusohjelma). Saatavilla 13.04.2018
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6214/Luukkonen_Jussi.pdf?sequence=1

- Monikulttuurinen työyhteisö. Tunteet eri kulttuureissa. Saatavilla 27.11.2017
<http://estudio.edupoli.fi/moty/index.asp?id=720&kat=&sid=&sub=&title=3265>
- Mäkelä-Eskola, R. (2001). *Pang - siinä se on!* Teatterikatsojan tunneresonanssi. Tampere: DomusOffset Oy.
- Ojanen, M. (2014). *Tunne vai järki*. Helsinki: Minerva (Porvoo: Bookwell).
- Opetushallitus 2013. Tunteesta tunteeseen. Saatavilla 5.1.2018
http://www.edu.fi/tunteesta_tunteeseen/tunteet_mita_ne_ovat
- Ripatti, M., & Wendelin, E. (2011). Maahanmuuttajan mieliterveys on hoidettu tosi huonosti. Saatavilla 16.11.2017 <https://yle.fi/uutiset/3-5881600>
- Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Käsite Saatavilla 12.04.2018
<http://www.tsk.fi/tepa/fi/haku/kasite>
- Sanastokeskus TSK. Mihin ja kenelle. Saatavilla 13.04.2018
http://www.tsk.fi/tsk/fi/sanastotyö_-_mitä%2C_miksi_ja_kenelle%3F-8.html
- Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Termi. Saatavilla 13.04.2018
<http://www.tsk.fi/tepa/fi/haku/termi>
- Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Määritelmä. Saatavilla 13.04.2018
<http://www.tsk.fi/tepa/fi/haku/määritelmä>
- Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Käsitejärjestelmä. Saatavilla 13.04.2018 <http://www.tsk.fi/tepa/fi/haku/kasitejärjestelmä>
- Sanastokeskus TSK. TEPA-termipankki. Saatavilla 13.04.2018
<http://www.tsk.fi/tepa/fi/>
- Siimes, K. (2010). *Hoida mielialaasi*. Kuopio: Mielikirjat.
- Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (2013). Asioimistulkin ammattisäännöstö. Saatavilla 27.11.2017
https://www.sktl.fi/@Bin/280271/Asioimistulkin_ammattiss%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6st%C3%B6.pdf
- Suonuuti, H. (2006). *Sanastotyön opas*. Helsinki: Sanastokeskus TSK.
- Terveystieteiden tutkimuskeskus (2014). Maahanmuuttajien mielenterveys. Saatavilla 16.11.2017
<https://www.thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveydenedistaminen/maahanmuuttajien-mielenterveys>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2014). Maahanmuuttajien mielenterveys.

Saatavilla 16.11.2017

<https://www.thl.fi/fi/web/maahanmuuttajat-ja-monikulttuurisuus/maahanmuuttajienterveys-ja-hyvinvointi/maahanmuuttajien-mielenterveys>

Tieteen termipankki (2016). Erikoiskeili. Saatavilla 25.12.2017

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Terminologiaoppi:erikoiskieli>

Tieteen termipankki (2014). Sanastotyö. Saatavilla 12.1.2018

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:sanastotyö>

Tommola, L. (2016). *Psykoterapian termistöä ranska- suomi kaksikielinen deskriptiivinen sanastotyö*. (Pro gradu- tutkielma, Turun yliopisto, kieli- ja käännöstieteiden laitos)

Saatavilla 24.11.2017

<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/125086/gradu2016Tommola.pdf?sequen ce=2>

Tuovila, S. (2005). *Kun on tunteet. Suomen kielen tunnesanojen semantiikka*. (Väitöskirja, suomen kielen informaatiotutkimuksen ja logopedian laitos)

Saatavilla

<https://drive.google.com/drive/folders/0B4MoimvzMMgtXzVoZzh5ZV9GMHM>

Vehmas-Lehto, I. (2010). Termit kääntäjän näkökulmasta. Teoksessa

Käännösteoria, ammattikielet ja monikielisyys (s. 361–372). Saatavilla 15.11.2017

http://www.vakki.net/publications/2010/VAKKI2010_Vehmas-Lehto.pdf

Vilkka, H. (2014). *Tutki ja havainnoi*. Saatavilla 24.11.2017

<http://hanna.vilkka.fi/wpcontent/uploads/2014/02/Tutki-ja-havainnoi.pdf>

Vilkka, H. (2015). *Tutki ja kehitä* (4. uud. p.). Jyväskylä: PS - Kustannus.

Wikipedia (2018). Tunne. Saatavilla 14.04.2018

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Tunne>

YLE, Suomi (tuotanto) (2015). Puoli seitsemän. Tunteet ja kulttuuri (video). YLE AREENA

5.5.2015. Saatavilla <https://areena.yle.fi/1-2794876>

روحانی، احمدی، ایمان وگلی علی ۱۳۹۴. بررسی عواطف اجتماعی منفی ایرانیان نسبت به مهاجرین افغانستانی. فصلنامه توسعه اجتماعی، دوره دهم، شماره پانزدهم

[http://qjds.scu.ac.ir/article_11937_2fdf3e6e5fb3d5aaf7d6dad73cba.
2402.pdf](http://qjds.scu.ac.ir/article_11937_2fdf3e6e5fb3d5aaf7d6dad73cba.2402.pdf)

LIITE 1: MIELIALAAN LIITTYVÄ TUNNE SANASTOTYÖ SUOMI–FARSI

TAULUKKO 1. Mielialaan liittyvä tunnesanastotyö suomi– englantia–farsi

nro	suomi	englanti	farsi
1	aggressiivinen	aggressive	خشن
2	ahdistunut	anxious	مضطرب
3	ahkeruus	diligence	کوشندگی
4	ahneus	greed	طمع
5	aikuismainen	adultlike	مثل بزرگسالان
6	ailahteleva	moody	دمدمی
7	aistikkuus	elegance	خوش ذوقی
8	ajatteleva	thoughtful	قابل اندیشه
9	alakuloinen	discouraged	افسرده
10	alavireinen	boring	کسالت آور
11	alemmuuskompleksi	inferiority complex	عقدہ خود کم بینی
12	aliarviointi	underestimate	دست کم گرفتن
13	alistettu	oppressed	ستم دیده
14	allapäin	disheartened	افسرده
15	anteliaisuus	generosity	سخاوت
16	antipatia	antipathy	انزجار
17	apaattisuus	dullness	بی تفاوتی
18	apeus	depression	افسردگی
19	arkuus	shyness	کمروبی
20	arvaamattomuus	unpredictability	غیرقابل پیش بینی بودن
21	arvoitus	puzzle	معما، راز
22	arvostus	respect	قدردانی
23	arvoton	worthless	بی ارزش
24	aurinkoinen	sunny	بانشاط

25	autius	desolation	ویرانی
26	autuas	blissful	شادکام؛ سعادتمند
27	avoimuus	openness	صراحت
28	avuliaisuus	helpfulness	مساعدت
29	avuttomuus	helplessness	درماندگی
30	elämänilo	joy of life	لذت زندگی
31	eläytyvä	empathise	همدلانه
32	empatia	empathetic	همدلی
33	energisyys	virility	پر جنب و جوشی
34	epäilevä	suspicious	شکاک
35	epäitsekkyys	unselfishness	فروتنی
36	epäkunnioitus	disrespect	بی احترامی
37	epäluottamus	distrust	بی اعتمادی
38	epäluuloinen	suspicious	بد گمان؛ شکاک
39	epämiellyttävä	unpleasant	ناخوشایند
40	epäonni	bad luck	بد شانسی
41	epäonnistuminen	failure	ناکامی؛ شکست
42	epätietoisuus	uncertainty	تردید
43	epätoivoinen	desperate	ناامید
44	epäuskoinen	disbelieving	دیرباور، ناباور
45	epävarmuus	uncertainty	تردید
46	eristäytyminen	withdrawal	انزوا
47	eristäytyvä	withdrawn	گوشه گیر
48	eroottisuus	eroticism	شهوانی
49	etova	disgusting	منزجر کننده
50	etäisyys	distance	دوری گزینی
51	flegmaattinen	phlegmatic	شخص خونسرد
52	haaveilija	dreamer	خیالباف
53	haikeus	sadness	غمگینی
54	haltioituminen	exaltation	تجلیل

55	halu	desire	تمایل
56	haluton	unwilling	بی میل
57	halveksunta	contempt	تحقیر
58	hapannaama	grouch	بد خلق
59	harjaantuva	experienced	آزموده
60	harmistunut	ticked-off	رنجیده
61	hartaus	worship	دعا، تقوا
62	hauskuus	entertainment	خوشی
63	hellyys	affection	محبت
64	helpottunut	relieved	آرام و آسوده شده
65	helpotus	relief	تسکین
66	hempeys	softness	دلربایی، نجابت
67	herkkä	sensitive	حساس
68	hermostunut	nervous	عصبی
69	hienostuneisuus	grace	ادب و نزاکت
70	hilpeys	cheerfulness	خوشی، شادمانی
71	himo	lust	هوس، شهوت
72	houkuteltu	tempted	وسوسه شده
73	huolestunut	concerned	نگران، دلواپس
74	huoli	worry	نگرانی؛ دلواپسی
75	hurmioitunut	ecstatic	نشئه شده
76	huvittuneisuus	amusement	سرگرمی
77	hykerrys	chuckle	تبسم
78	hymy	smile	لبخند
79	hysterinen	hysterical	هیستریک، تشنجی
80	hyvillään	tickled	خوشحال
81	hyvä olo	good feeling	حال خوب
82	hyökkäävä	aggressive	پر خاشگر
83	häijy	evil	شریر، هیز
84	häkeltynyt	dazed	سر درگم؛ گیج

85	hämillinen	sheepish	ساده دل
86	hämillään	confused	دست پاچه
87	hämmentynyt	embarrassed, overwhelmed, mystified	بهت زده ، گیجی ، سردرگم
88	hämmästynyt	perplexed	شگفتزده، حیرت زده
89	häpeä	shame	شرم
90	hätäännys	anxiety	دستپاچگی
91	idioottimainen	idiotic	ابلهانه
92	ihana	wonderful	ناز دلپذیر
93	ihastus	crush	شیفتگی
94	ihmetys	wonder	شگفتی
95	ikäväystynyt	bored	بی حوصله
96	ikävä	dull	تاسف انگیز، کسل کننده
97	iljettävä	sickened	تنفر آور
98	ilkeys	maliciousness	بد جنسی
99	ilo	joy	شادی
100	iloinen	elated	خوشحال
101	inho	disgust	نفرت
102	innostus	enthusiasm	اشتیاق
103	intoximo	passion	شور و حرارت
104	itku	cry	گریه
105	itsekkyyys	selfishness	خودپسندی
106	itsevarma	confident	از خود مطمئن
107	itsevarmuus	confidence	اطمینان خاطر
108	jännitys	tension	هیجان
109	järkyttynyt	devastated, shocked	پریشان حال شوکه شده
110	jaksamattomuus	tiredness	خستگی
111	jäätävä	stone cold	سرد
112	jätetty huomiotta	ignored	نادیده گرفته شده
113	kaiho	longing	فراق ، اشتیاق

114	kaino	demure	محجوب
115	kaipaus	pining	دلتنگی
116	kateellinen	envious	حسود
117	kateus	envy	حسادت
118	katkeruus	bitterness	تلخی
119	katumus	regret	پشیمانی، توبه
120	katuva	regretful	پشیمان، متأثر
121	kauhistunut	horrified	وحشت زده
122	kauhistunut	dismayed	نگران
123	kauhu	horror	ترس
124	kauna	resentment	کینه، بیزاری
125	kavaluus	guile	مکر
126	keikaileva	snobby	خودنما
127	keskittynyt	concentrating	متمركز
128	kiihko	fervour	تند مزاجی
129	kiihtynyt	agitated	تحریک شده، بر آشفته
130	kiinnostunut	interested	علاقمند
131	kiintymys	devotion	دلبستگی
132	kiitollisuus	thankfulness	سپاسگزاری
133	kipu	pain	درد
134	kiukku	anger	خشم، کج خلقی
135	kiusaantunut	annoyed	آزرده
136	krapulainen	hung over	خماری
137	kunnioitus	respect	ادب و احترام
138	kuumissaan	hot	داغ
139	kuumuus	hotness	حرارت
140	kyllästyminen	fatigue	خستگی
141	kylmissään	cold	سرد
142	kylmyys	coldness	سردی

143	kyyninen	cynica	بدبین؛ منفی باف
144	kärsimys	suffering	رنج
145	kärsivällisyys	patience	شکیبایی
146	kärttyisä	surly	کج خلق
147	laiskuus	laziness	تنبلی
148	lamaannus	stagnation	کساد
149	lannistunut	discouraged	دلسرد
150	lempeys	kindness	ملایمت
151	levollisuus	tranquility	آرامش
152	levoton	restless	بی قرار
153	liikuttunut	unsettled	متاثر شده
154	liioittelu	exaggeration	مبالغه
155	loukkaantunut	hurt	رنجیده
156	lumoutunut	fascinated	مجنوب
157	luottamus	trust	اعتماد
158	läheisyys	vicinity	نزدیکی
159	lämpimyys	warmth	گرمی
160	masentunut	depressed	افسرده
161	mietiskelevä	meditative	متفکر
162	murhe	sorrow	غم و اندوه
163	murjotus	sulking	اخم
164	mustasukkainen	jealous	حسود
165	myötätunto	compassion	همدردی
166	määrätietoinen	determined	هدفمند
167	mökötys	sulk	قهر کردن
168	nauru	laugh	خنده
169	nautinto	pleasure	لذت
170	negatiivinen	negative	منفی
171	neutraali	neutral	بیطرف
172	nälkä	thirst	گرسنگی

173	nöyryytetty	put down	تحقیر شده
174	odotus	waiting	انتظار
175	olla väsynyt	to feel tired	احساس خستگی
176	omahyväinen	smug	خودخواه
177	onnellinen	happy	خوشحال
178	onnettomuus	accident	تصادف
179	onnistuneisuus	felicity	موفقیت
180	onttous	vacuity	پوچی
181	optimistinen	optimistic	خوش بینانه
182	pahantuulusuus	irritability	بد اخلاقی
183	pahoinvoiva	disgusted	مریض
184	pelko	fear	ترس
185	pelästynyt	frightened	وحشت زده
186	pelästynyt	alarmed	هشدار دهنده
187	petetty	betrayed	خیانت شده
188	petetty	let down	سر خورده
189	pettymys	disappointment	سر خوردگی
190	pettynyt	disappointed	نامیدی
191	piittaamaton	indifferent	بی خیال
192	pirteys	liveliness	سرخوشی
193	pohdiskeleva	pondering	سبک سنگین کننده
194	positiivisuus	positivity	مثبت بودن
195	pyörryttävä olo	feeling faint	سرگیجه، ضعف کردن
196	päihtynyt	intoxicated	مست، نشئه
197	päättämätön	undecided	تصمیم گرفته نشده
198	raivo	rage	غضب
199	raivoissaan	furious, exasperated	خشمناک، برانگیخته شده
200	raivostunut	enraged	عصبانی
201	rakastunut	love struck	عاشق

202	rauhallisuus	calm	آرامش
203	rauhattomuus	unease	ناآرامی
204	rehellisyys	honesty	صداقت
205	rentoutunut	relaxed	آرام
206	riehakkuus	high jinks	پر شر و شوری
207	riemu	delight	وجد، شغف
208	riidanhaluisuus	belligerence	سنتیزه جویی
209	rohkeus	courage	شجاعت
210	saamattomuus	inefficiency	بی عرضگی
211	sureva	grieving	غصه دار
212	surkea	miserable	غم انگیز
213	suru	sorrow	غم
214	surullinen	sad	غمگین
215	suuttumus	temper	خشم
216	suuttunut	displeased , angered	رنجیده؛ ناخشنود؛ خشمگین
217	suvaitsematon	intolerant	متعصب
218	sydämellinen	heartfelt	خالصانه
219	sympaattinen	sympathetic	همدردی
220	sympatia	sympathy	همدردی
221	synkeä	downcast	تاریک , تیره , افسرده
222	syllinen	guilty	مقصر
223	säikähtänyt	spooked	وحشت زده
224	sääli	pity	ترحم
225	tasapainoinen	stable	متعادل
226	teennäisyys	pretense	تظاهر
227	tekosiveä	prudish	ریاکار
228	toiveikkaus	optimism	امیدواری
229	toivorikas	hopeful	امیدوار
230	toivottomuus	hopelessness	ناامیدی

231	tuhoutunut	destroyed	نابودشده، خراب شده
232	turhautunut	frustrated	دچار احساس پوچی
233	turtumus	dullness	بیحسی
234	turvallisuus	safety	ایمنی
235	tuskainen	agonized	دردمند
236	tyhjiys	emptiness	پوچی
237	tylsyys	bluntness	بی حوصلگی
238	tympääntynyt	weary	خسته
239	tyyneys	serenity	آرامش
240	tyynnytely	soothed	تسکین یافته، آرام
241	tyytymättömyys	dissatisfaction	نارضایتی
242	tyytyväinen	satisfied	راضی
243	täydellisyys	perfection	بی نقصی
244	ujo	bashful	خجالتی
245	uneksija	dreamer	آدم خیال باف
246	uppiniskainen	obstinate	یک دنده
247	uskollinen	faithful	وفادار
248	uteliaisuus	curiosity	کنجکاوی
249	utelias	curious	کنجکاو
250	uupunut	exhausted	خسته
251	vahvuus	strength	توانایی
252	vaikeaselkoinen	diffuse	غیر قابل فهم
253	vainoharhainen	paranoid	پارانوئید، متوهم
254	vapaus	freedom	آزادی
255	varmuus	certainty	اطمینان
256	varovainen	cautious	محتاط
257	vastenmielinen	distasteful	نا خوشایند
258	veikeä	mischievous	مودی
259	viaton	innocent	بی گناه
260	viha	hate	نفرت

261	vihastunut	irritated	عصبانی
262	viileys	cool	خونسردی؛ خنکی
263	vitsikäs	funny	شوخ
264	voimakkuus	strength	شدت
265	voimattomuus	weakness	ضعف
266	välinpitämättömyys	indifference	سهل انگاری
267	välittäminen	caring	اهمیت قائل شدن
268	väsynyt	tired	خسته
269	yksinäinen	lonely	تنها
270	ylimielinen	arrogant	متکبر
271	yllättynyt	astounded	متعجب
272	ylpeys	pride	غرور
273	ymmällään	puzzled	گیج ، بهت زده
274	ystävällisyys	friendliness	مهربانی؛ خونگرمی
275	äkäisyys	ill temper	عصبانیت
276	ärsyyntynyt	annoyed	آزار دهنده
277	ärtynyt	aggravated	عصبی

SANASTON LÄHTEET

<http://www.sanakirja.org/search.php?q=v%C3%A4litt%C3%A4minen&l=17&l2=>

3

<https://mot-kielikone-fi.anna.diak.fi/mot/diakonia/netmot.exe?motportal=80>

<https://ilmainensanakirja.fi/suomi-englanti/energisyys>

<http://www.farsidic.com/en/Lang/EnFa>

<http://www.ariadic.com/>

<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

<https://finto.fi/tero/fi/page/TTL3349>

Lawrence A. Pervin. (2003). *The Science of Personality*. (2. Edition). New York: Oxford University Press.